

ŽMOGAUS TEOLOGIJA: MORALINĖ TEOLOGIJA POSTMODERNISTINIAME PASAULYJE

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
TEO8001	6	VDU	KTF	Teologijos

Pavadinimas

ŽMOGAUS TEOLOGIJA: MORALINĖ TEOLOGIJA POSTMODERNISTINIAME PASAULYJE

Pavadinimas anglų kalba

THEOLOGY OF MAN: MORAL THEOLOGY IN POSTMODERN WORLD

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos ¹	1
Seminarai	-
Konsultacijos	2
Individualus darbas	3

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skirtas pirmo kurso doktorantams, būsimiems teologijos daktarams, siekiantiems įsigilinti į žmogaus teologiją postmodernistiniame pasaulyje. Dalyko turinys orientuotas į krikščioniškąją antropologiją, akcentuojant žmogaus lytiškumą ir santuokinę moralę moralinio realiatyvizmo kontekste. Kurse giliau analizuojami moralumo šaltiniai, pateikiant fundamentalius moralės principus, kritiškai įvertinant proporcionalizmą ir konsekvencializmą. Dalyke naudojami mokymo metodai: paskaitos, diskusijos, debatai, klinikinių atvejų aptarimai, konsultacijos. Kurso trukmė – vienas semestras

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

This course is adopted for first year doctoral students future doctors in theology. The aim of this course is to deepen knowledge in Theology of Man in postmodern world. The topics of the course are arranged to achieve the following objectives: to analyze Christian anthropology, stressing human sexuality and marital morality in the context of moral relativism; to analyze sources of morality, to give critical evaluation of proportionalism and consequentialism. Teaching methods: lectures, discussions, debates, evaluation of clinical cases, consultations.

The duration of the course is one semester

Dalyko poreikis bei aktualumas

Žmogaus teologija moralinio reliatyvizmo kontekste postmoderniame pasaulyje yra esmiškai svarbi. Moraliniai sprendimai priklauso nuo žmogaus sampratos. Krikščioniškoji antropologija grindžiama bibrine žmogaus, sukurto pagal Dievo paveikslą sampratą: *Vyrų ir moterį Jis sukūrė juos. Jono Pauliaus II išvystyta „kūno teologija“* pateikia išvalgas į modernią perskyrą tarp asmens ir kūno bei turi konkretų pritaikymą santuokinėje moralėje. Krikščioniškoji antropologija turi įtaką sprendimams bioetikoje.

Dalyko tikslai

1. Apibūdinti žmogaus lytiškumo sampratą įvairių šiuolaikinių teologų darbuose, lyginant su Katalikų Bažnyčios mokymu apie žmogaus lytiškumą;
2. Pritaikyti veiksmo moralumo kriterijus prokreacinių technologijų etiškumo vertinimui;
3. Pateikti krikščioniškosios moralės pagrindinių principų analizę;
4. Pritaikyti Bažnyčios mokymą naujai išskylančių postmodernaus pasaulio problemų sprendimui;
5. Identifikuoti pagrindinius santuokos netvirtumo požymius, prognozuoti pasekmes ir šias žinias pritaikyti programų šeimos sielovadai kūrimui;
6. Įvertinti pasaulines tendencijas šeimos instituto atžvilgiu, remiantis Katalikų Bažnyčios mokymu apie šeimą

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

- 1 tema. Krikščioniška antropologija. Šioje temoje aptariama žmogaus prigimtis krikščioniškosios antropologijos požiūriu
2. tema. Žmogaus lytiškumo dovana. Šioje temoje atskleidžiama lytiškumas kaip skirtingi moters ir vyro buvimo būdai, kaip Dovana bendrystei, meilei .
- 3 tema. Santuokinė moralė. Vaisingumo kontrolė.
- 4 tema. Pagrindiniai moralės principai. Proporcionalizmas ir konsekvencializmas.
- 5.tema. Žmogiškųjų veiksmų egzistencinė ir religinė prasmė. Žmogiškųjų veiksmų moralumo šaltiniai
6. tema. Laisvė ir žmogaus orumo principas.

¹ Jei kurse yra 8 ir daugiau studentų

7. tema. Žmogaus gyvybės atsiradimas: santuoka ir naujos reprodukcinės technologijos. Šiuolaikiniai pavojai žmogaus gyvybei: abortas, eutanazija, eksperimentai su žmogaus embrionu. ŽIV/ AIDS ir Bažnyčios mokymas.

Studijų metodai : paskaitos, individualios konsultacijos, savarankiškas studento rašto darbas

Studijų pasiekimų vertinimas

Parengtas tiriamasis darbas (šaltinių tyrimas, kritinis mąstymas, kūrybiškumas, inovatyvumas) – 50 % ; egzaminas -50%.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Narbekovas A, Obelenienė B. ir kt. Medicina etika ir teisė apie žmogų iki gimimo. Mokslinė monografija. Kaunas: VDU. 20012
2	May E.W. <i>Catholic bioethics and the gift of human life</i> . Huntington, Indiana, Our Sunday Visitor, Inc. 2000
3	Skinkaitis R. Žmogaus, sukurto pagal dievo paveikslą ir panašumą, teologinė perspektyva : mokslo monografija. 2016. VDU
4	John Paul II . Man and Woman He Created The Theology of the Body. Boston: Pauline books and media.2006
5.	Coleman G.D. (1997). <i>Human sexuality: an all – embracing gift</i> . New York, Alba House
6	Asci, D. <i>The Conjugal Act as a Personal Act</i> . San Francisco: Ignatius Press, 2002
7	Pope John Paul II speaks on women. Ed Brooke Williams Deelee. 2014. Washington. The Catholic University of America Press
8	Grabowski, J. S. <i>Sex and Virtue. An Introduction to Sexual Ethics</i> . Washington, D. C.: The Catholic University of America Press, 2003
9	Tom L. Beauchamp, LeRoy Walters, Jeffrey P. Kahn et oth. <i>Contemporary Issues in Bioethics</i> 8th Edition. 2018. Wadsworth;

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Bohr D. <i>Catholic moral tradition</i> . Huntington, Indiana, Our Sunday Visitor, Inc. 1988
2	Griese O.N., Diamond E.F. <i>The AIDS Crisis and the Contraceptive Mentality</i> . Braintree, pope John XXIII Medical-Moral Research and Education Centre, 1988
3	Angelo Cardinal Scola. <i>God’s plan for man and woman in the sacrament of marriage”</i> . The nuptial mystery and contemporary culture. 2010 http://www.laici.va/content/dam/laici/documenti/donna/teologia/english/nuptial-mistery-contemporary-culture.pdf
4	Wojtyla K. (1997). <i>Asmuo ir veiksmai</i> . Vilnius.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Andrius Narbekovas	VDU	Prof. HP dr.	andrius.narbekovas@vdu.lt
2	Birutė Obelenienė	VDU	Prof. dr.	birute.obeleniene@vdu.lt

SIELOVADA PATRISTIKOJE

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
TEO8002	6	VDU	Katalikų teologijos	teologijos

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

SIELOVADA PATRISTIKOJE

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

THE PASTORAL CARE IN THE PATRISTICS

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	-
Konsultacijos	2
Individualus darbas	3

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas yra skirtas teologijos doktorantams. Sielovados klausimai buvo gvildenami jau pirmųjų Bažnyčios rašytojų veikaluose. Vakarų ir Rytų autoriai įsivaizdavo, kad moralės bei etikos temos, taip pat sielovados taisyklės turi užimti svarbią vietą jų mokyme. Taigi jau nuo *Didachės* prasideda pastoracinės teologijos problemų gvildenimas. Laiškuose, o vėliau traktuose beveik kiekvienas Bažnyčios rašytojas atskirą teologijos kryptį (moralinės, dogminės, biblistikos..) veikaluose nevengė sielovadinių motyvų. Šiame kurse gilinamasi į senųjų amžių Bažnyčios sielovados mokymą, pasiekusį mūsų laikus senosios krikščioniškos literatūros pagalba.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course is for doctorate students. Various pastoral questions were already addressed in the works of the early Church fathers. Both western and eastern authors were sure moral themes and certain rules of pastoral care should occupy important place in their teaching. Starting the *Didache* we see various problems of pastoral theology discussed in early writings of the Church. Almost every writer of the early Church does not omit discussion of certain pastoral themes in their letters or theological tracts of moral, systematic or biblical nature. The course analyzes the pastoral teaching of the early Church which is contained in the writings of the early Church.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Dalykas neatsiejamas nuo aukštųjų teologijos studijų turinio bei problemų pažinimo metodikos. Istorinė objekto refleksija būtina taikant pastoracinius sielovadinius metodus dabartinėje multikultūrinėje Europos bei transatlantinėje erdvėje. Senosios krikščioniškos visuomenės hermeneutinė sielovados patirtis leidžia kurti modernius šiuolaikinei visuomenei taikytinus pastoracinius metodus.

Dalyko tikslai

- Pateikti senosios krikščioniškosios literatūros šaltinius.
- Apibūdinti senosios Bažnyčios sielovados problemas.
- Išgryninti patristikos laiku kilusias pastoracines problemas istoriniame kontekste.
- Nustatyti sąsajas tarp patristikos laikmečio pastoracinių aktualijų ir nūdienos problemų.
- Išryškinti pastoracinius savitumus Romos ir Bizantijos aplinkose.
- Nustatyti atskirų senųjų teologų ir Bažnyčios magisteriumo bendradarbiavimą sielovados srityje.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

1 tema. Pastoracinio mokymo pradžia ankstyvojoje Bažnyčioje. Šioje temoje analizuojama ankstyvosios Bažnyčios sielovados samprata bei metodika.
2 tema. Sielovadinės temos teologų veikaluose. Liudijimo ir mokymo formos. Romos vyskupų pastoraciniai laišakai. Šioje temoje analizuojama Rytų bei Vakarų teologų sielovados sampratos skirtumai ir panašumai.
3 tema. Dorybių ugdymas ir liturginių taisyklių paisymas. Sakramentų pastoracija. Pašvęstojo gyvenimo pastoracija. Temoje gilinamasi kaip sielovadą įtakojo dvasinio gyvenimo, bei liturgijos praktikos patristikoje.
4 tema. Bendruomenių kūrimo specifika. Hierarchija ir tikinčioji liaudis. Nagrinėjama individualus bei bendruomeninio gyvenimo dvasingumo formacijos praktikos.
5 tema. Sielovada, Šventasis Raštas ir Tradicija. Bendravimo su ne katalikais taisyklių kūrimas.
6 tema. Pastoracija ir krikščioniškoji antropologija. Temoje nagrinėjama žmogaus kaip atskiro individo ugdymo specifika patristiniuose šaltiniuose, atkreipiamas dėmesys į žmogaus sampratą Rytų ir Vakarų teologų raštuose.

Studijų metodai: paskaitos, diskusijos, konsultacijos, savarankiškas literatūros studijavimas ir rašto darbas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Parengtas darbas (šaltinių tyrimas, kritinis mąstymas, kūrybiškumas,) – 50 % ; egzaminas -50%.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Rouet de Jurnel MJ, S.JEnchiridion Patristicum, Locos SS. Patrum, Doctorum Scriptorum Ecclesiasticorum, Friburg. Friburgi brisgoviae B.Herder. 1911
2	Bažnyčios Tėvai, antologija. Vilnius. Aidai.2003
3	Špidlik T. Krikščioniškųjų Rytų dvasingumas, Vilnius. Dialogo kultūros institutas. 2007

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Gutauskas J. Didžiųjų Bendrijos Tėvų mintys, Putnamas. Krikščionis Gyvenime. 1979
2	Szymik J. Teologia na początek wieku, Katowice – Ząbki. 2001

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Kęstutis Žemaitis	VDU, Katalikų teologijos fakultetas	Profesorius, daktaras (hp)	kestutis.zemaitis@gmail.com

KRIKŠČIONIŠKASIS DVASINGUMAS DAUGIAKULTŪRINIAME KONTEKSTE

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
TEO8003	6	VDU	KTF	Teologijos

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

KRIKŠČIONIŠKASIS DVASINGUMAS DAUGIAKULTŪRINIAME KONTEKSTE

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

CHRISTIAN SPIRITUALITY IN THE MULTICULTURAL CONTEXT

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos ²	1
Konsultacijos	2
Seminarai	-
Individualus darbas	3

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skirtas krikščioniškojo dvasingumo tyrinėjimams. Dalyko turinys analizuoja bibliinių krikščioniškojo dvasingumo principų reikšmę ir jų kūrybišką pritaikymą šiandienos kontekste. Išryškinami antropologiniai dvasingumo aspektai Senajame ir Naujajame Testamentuose. Svarstoma krikščioniškojo dvasingumo tradicija, aprėpianti Rytų ir Vakarų Bažnyčių doktrinas, kritiškai analizuojama ekumeninio ir tarpreliginio dvasingumo matmenys postmodernaus, daugiakultūrinio pasaulio kontekste.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

This Course is intended for gaining a deeper knowledge of Christian spirituality. Content of the course analyzes Biblical principles of Christian spirituality and their relevance in the context of world's globalization process. Anthropological aspects of spirituality in the Old and New Testaments will be highlighted. Traditions of Christian spirituality, covered by both Eastern and Western Church' doctrines will be studied and discussed. Students will deepen the ecumenical and interreligious dimensions of spirituality in postmodern multicultural world context.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Dalykas yra aktualus, nes nagrinėja šiandienos globalizacijos bei sekuliarizacijos procesų sukeltus iššūkius tradiciniam krikščioniškajam dvasingumui.

Dalyko tikslai

Dalyko tikslai – modeliuoti krikščioniškojo dvasingumo situaciją daugiakultūriniame kontekste ir parengti tarpkultūrinio dialogo bei tarpkultūrinio bendradarbiavimo būdus.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

1 tema. Antropologiniai krikščioniškojo dvasingumo aspektai Senajame ir Naujajame Testamentuose. Šioje temoje analizuojamos antropologinės krikščioniškojo dvasingumo ištakos Biblijoje, ypač biblinėje išminties literatūroje.

2 tema. Rytų krikščionybės ir protestantizmo dvasingumas daugiakultūriniame kontekste. Ši tema yra skirta stačiatikių, anglikonų ir evangelikų dvasingumo problematikai šiandiniame pasaulyje.

3 tema. Katalikų dvasingumas postmoderniame globalizuotame ir daugiakultūriniame pasaulyje. Ši tema nagrinėja katalikiško dvasingumo situaciją postmodernioje Vakarų visuomenėje, jo dinaminę prigimtį, universalų pobūdį ir socialinį aktualumą.

4 tema. Daugiakultūrinės dvasingumo dimensijos. Šioje temoje analizuojama įvairių dvasingumo sistemų elementai ir jų reikšmė tarpkultūriniam dialogui bei socialiniam angažuotumui.

5 tema. Dvasingumas ir tarptikybini dialogas. Ši tema nagrinėja kai kuriuos nekrikščioniškųjų dvasingumo sistemų aspektus ir nūdienos galimybes skatinti bei plėtoti tarptikybini dialogą ir tarptikybini bendradarbiavimą.

Studijų metodai: paskaitos, konsultacijos, savarankiškas studento rašto darbas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Tiriamasis darbas (vertinamas pagal kūrybiškumą, inovatyvumą, kritinį mąstymą) – 50%, egzaminas – 50%.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Ratzinger J. <i>Truth and Tolerance. Christian Belief and World Religions.</i> San Francisco: Ignatius Press. 2004

² Jei kurse yra 8 ir daugiau studentų

2	Dulskis R. <i>Ekumeninė krikščionybė. Krikščioniškasis pasaulimas protestantizme.</i> Vilnius Aidai.: 2011
3	Dulskis R. (2007). <i>Maldos teologija ir pasaulimai.</i> Kaunas: VDU.
4	R. Drew SmithWilliam AckahAnthony G. Reddie (2014) <i>Churches, Blackness, and Contested Multiculturalism</i>
5	Dulskis R (2016) <i>Ekumeninė krikščionybė. Dieviškasis žmogaus pasaulimas Rytų krikščionybėje.</i> Katalikų pasaulis

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Benediktas XVI. <i>Žemės druska. Krikščionybė ir Katalikų Bažnyčia XXI amžiuje.</i> Alma littera. 2007.
2	Špidlik T. <i>Krikščioniškųjų Rytų dvasingumas.</i> Vilnius: Dialogo kultūros institutas. 2007
3	Ware K. <i>The Inner Kingdom.</i> Oxford.2000

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Rimas Skinkaitis	VDU	Prof. dr. (hp)	skinkaitis@yahoo.com

TEOLOGIJOS TYRIMŲ METODOLOGIJA

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
TEO8004	6	VDU	KTF	Teologijos

Pavadinimas

TEOLOGIJOS TYRIMŲ METODOLOGIJA

Pavadinimas anglų kalba

METHODOLOGY OF THEOLOGICAL INQUIRIES

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos ³	1
Seminarai	-
Konsultacijos	2
Individualus darbas	3

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skirtas pirmo kurso doktorantams pagilinti žinias teologijos metodologijos srityje. Šis dalykas išryškina mokslinės tiesos paieškos būdus, pristato tipinį mokslinio darbo rengimo procesą, nurodo pagrindinius mokslo darbams keliamus reikalavimus bei pateikia jų vertinimo kriterijus.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course is designed for the first year doctoral students and also for scientific advisors of doctoral thesis. The discipline emphasizes the ways of searching for the scientific truth, introduces the process of scientific research, points out the main requirements of the study and supplies the assessment criteria. Students acquire the competence of developing scientific argument, of applying the methods of writing a thesis and of making a proper content.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Teologijos mokslinių tyrimų metodologijos dalykas būtinas doktorantūros studijose. Šio dalyko paskirtis padėti doktorantams parengti savo tyrimo projekto metodologinę dalį: suderinti tyrimo parametrus, parinkti tinkamus metodus uždavinių sprendimui, suprojektuoti darbo struktūrą.

Dalyko tikslai

1. Apsibrėžti mokslinio tyrimo parametrus bei juos tarpusavyje suderinti;
2. Parinkti teorinio tyrimo metodus pagal išsikeltus uždavinius;
3. Išskirti, apibrėžti ir operacionalizuoti sąvokas;
4. Pagrįsti tyrimo metodologines nuostatas
5. Pateikti teorinio tyrimo projektą

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

- 1 *tema.* Mokslinio darbo samprata. Mokslinis ir nemokslinis pažinimas. Kūrybinis mąstymas ir jo reikšmė moksliniame darbe. Mokslinio tiriamojo darbo procesas ir rezultatai.
- 2 *tema* Metodologinis apsisprendimas teologiniame tyrime. Teologinių tyrimo tipų įvairovė.
- 3 *tema.* Teorinis tyrimas: jo struktūra ir rezultatai. Teorinio tyrimo duomenų šaltiniai: tipai, paieška ir darbas su jais.
- 4 *tema.* Teorinio tyrimo metodų parinkimas. Analizė ir meta-analizė tyrime; analizės tipai teoriniame tyrime. Sintezė, apibendrinimas.
- 5 *tema.* Darbas su sąvokomis ir sampratomis. Operacionalizacija teoriniame tyrime. Teologinio tiriamojo darbo duomenų rinkimo metodai.
- 6 *tema.* Teorinio tyrimo ataskaitos rengimas. Teorinio tyrimo pristatymas. Reikalavimai tyrimui; tyrimo etika.

Studijų metodai. Paskaitos, individualios pratybos, savarankiškas studijavimas, individualios konsultacijos

Studijų pasiekimų vertinimas

Rašto darbas (mokslinio tiriamojo darbo projektas, metodologinis daktaro disertacijos pagrindimas) – 50%; egzaminas – 50%.

³ Jei kurse yra 8 ir daugiau studentų

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Rienecker L. Jorgensen P.S. <i>Kaip rašyti mokslinį darbą</i> . Vilnius 2003
2	Tidikis R. <i>Socialinių mokslų tyrimų metodologija</i> . Lietuvos teisės universitetas. 2003.
3.	Chalmers, A. F. <i>Kas yra mokslas?</i> Vilnius: Apostrofa. 2005
4	Paul L. Allen "Theological Method: A Guide for the Perplexed", 2012.

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Kardelis, K. Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai: (edukologija ir kiti socialiniai mokslai): vadovėlis. 4-asis leidimas. Šiauliai: Lucilijus, 2007
2.	Bitinas, B., Rupšienė, L., Žydžiūnaitė, V. (2008). <i>Kokybinių tyrimų metodologija</i> . Klaipėda: Jokužio leidykla
	Mokslinio tyrimo metodų struktūra: naujas žvilgsnis į metodologiją / T.D. Wilson. // <i>Knygotyra</i> . 2001, t. 37, p. 248–253.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Birutė Obelenienė	VDU	prof. dr.	birute.obeleniene@vdu.lt
2.	Andrius Narbekovas	VDU	prof. hp dr.	andrius.narbekovas@vdu.lt

SPECIALIZUOTAS DALYKAS IŠ DISERTACIJOS TEMATIKOS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
TEO8005	6	VDU	KTF	Teologijos

Pavadinimas

SPECIALIZUOTAS DALYKAS IŠ DISERTACIJOS TEMATIKOS

Pavadinimas anglų kalba

SPECIALIZED COURSE ON THE TOPIC OF DISSERTATION

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos ⁴	1
Seminarai	-
Konsultacijos	2
Individualus darbas	3

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Specializuotas dalykas yra orientuotas į doktoranto temos specifiką. Dalykas skirtas doktoranto pasirinktos temos gvildenimui, medžiagos analizei ir savarankiškų studijavimo doktorantūroje įgūdžiams gilinti. Dalykas gali būti iš gretutinių kryptių. Numatoma ši kursą dėstyti taip pat ir vizituojantiems profesoriams. Kiekvienu atskiru atveju rengiamas atskiras dalyko aprašas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The specialized subject is aimed at the specifics of the doctoral thesis. The goal is to develop chosen thesis, to analyze the facts and to perfect the self study skills. The subject might consist of several trends. It is also planned to lecture as an intensive training course for visiting professors. Every single case is provided with a separate description of the subject.

Dalyko tikslai:

- Pagrįsti disertacijos temos aktualumą ir problematiką
- Surasti ryšį tarp nagrinėjamos temos aktualijų ir nūdienos problemų.
- Atskleisti Bažnyčios atskirų teologų ir Bažnyčios magisteriumo bendradarbiavimą disertacijos tematikoje.
- Parengti specializuoto dalyko iš disertacijos temos studijų dalyko aprašą nurodant temas ir literatūrą;

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Dalyko temas kiekvieną kartą nurodo specialųjį kursą vedantis dėstytojas;

Studijų metodai : konsultacijos, savarankiškas studento rašto darbas

Studijų pasiekimų vertinimas

Parengtas dalyko studijų aprašas – 50 % ; egzaminas -50%.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Literatūrą nurodo šį dalyką vedantis dėstytojas.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
	Andrius Narbekovas	VDU	Prof. HP dr.	andrius.narbekovas@vdu.lt

⁴ Jei kurse yra 8 ir daugiau studentų

AUKŠTOSIOS MOKYKLOS DIDAKTIKA

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
EDU8011	6	VDU	Švietimo akademija	–

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

AUKŠTOSIOS MOKYKLOS DIDAKTIKA

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

DIDACTICS OF HIGHER EDUCATION

Studijų būdas	Kreditų skaičius (6)
Paskaitos	15 val.
Konsultacijos	30 val. (nuotoliniu būdu)
Seminarai	15 val.
Individualus darbas	110 val. Iš jų savarankiškam literatūros studijavimui – 30 val.; diskusijos ir darbai Moodle aplinkoje (individualus darbas) – 50 val.; Dalyko/modulio struktūrinio didaktinio vieneto parengimas ir pristatymas – 30 val.

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skirtas analizuoti aukštosios mokyklos didaktikos klausimus. Studijuodami šį modulį doktorantai susipažins su globalizacijos įtakojamomis švietimo kaitos tendencijomis, teorinių ir praktinių studijų metu gilinsis į studijų turinio aukštojoje mokykloje projektavimo, organizavimo ir valdymo tendencijas, principus, pagrindines problemas bei kokybės parametrus, įgis didaktines kompetencijas, reikalingas pradedančiajam dėstytojui.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course is aimed to analyze higher education didactics. While studying this module, doctoral students will become acquainted with the trends of educational change influenced by globalization, digitalization, modernization. Students will study theoretical, practical study design, organization and management tendencies, principles, main problems and quality parameters of the higher education institution.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Studijų dalykas skirtas pradedančiam dėstytojui. Jame analizuojami aktualūs aukštojo mokslo dokumentai, susiję su dėstytojo veikla: Bolonijos proceso, studijų krypčių aprašai, reikalavimai studijų programoms, inovacijos taikomos studijuojant įvairius dalykus.

Dalyko tikslai

Sudaryti sąlygas doktorantams įgyti studijų turinio projektavimo, įgyvendinimo ir kokybės vertinimo gebėjimus bei pasirengti savarankiškai dėstytojo veiklai.

Studijų programos ir dalyko rezultatų, studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijų sąsajos

Studijų programos rezultatai	Dalyko rezultatai	Pasiekimų įvertinimo kriterijai
	1. Paaiškinti globalizacijos įtaką aukštajam mokslui bei aukštojo mokslo internacionalizavimo sampratą.	Pravesta mokslinė diskusija, kurioje paaiškinta globalizacijos įtaka aukštajam mokslui bei aukštojo mokslo internacionalizavimo samprata ir apibūdinta aukštojo mokslo sistema.
	2. Paaiškinti studijų rezultatais grindžiamų studijų programų kūrimo metodiką	Aptartas studijų dalyko modulio aprašas, siejant jį su konkrečios pakopos studijų programos reikalavimais.

	3. Parinkti ir naudoti tinkamas studijų inovacijas bei metodus	Parengta ir pristatyta studijų inovacija sąsajose su studijuojamu ar dėstomu dalyku.
	4. Formuluoti studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijus, parinkti tinkamus vertinimo metodus ir priemones.	Parengtas ir pristatytas didaktiškai pagrįsto ir dalykine bei metodine prasme aprūpinto studijų dalyko/modulio struktūrinio vieneto didaktinis projektas.
	5. Įvertinti studijų procesą kokybės bei tikslų pasiekimo požiūriais.	

Dalyko rezultatų ir turinio sąsajos

Dalyko rezultatai	Turinys (temos)
1. Paaiškinti globalizacijos įtaką aukštajam mokslui bei aukštojo mokslo internacionalizavimo sampratą	Bolonijos procesas ir aukštasis mokslas. Aukštosios mokyklos didaktika – edukologijos mokslo šaka.
2. Paaiškinti studijų turinio sampratą ir projektavimo metodologines nuostatas.	Studijų turinys (curriculum): samprata, curriculum teorijos ir projektavimo metodologija.
3. Parinkti ir naudoti tinkamas studijų inovacijas bei metodus.	Studijų inovacijos ir metodai, jų praktinis taikymas: paviršinis ir giluminis mokymasis. Efektyvų mokymąsi skatinančios studijų strategijos: nuosekliosios ir probleminės studijos. Produktyvios studijų aplinkos sukūrimo strategijos. Atvirasis ir technologijomis grindžiamas mokymasis, atvirieji švietimo ištekliai.
4. Formuluoti studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijus, parinkti tinkamus vertinimo metodus ir priemones	Studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijai: samprata ir formulavimo metodika. Studijavimo pasiekimų vertinimo metodai ir priemonės.
5. Įvertinti studijų procesą kokybės bei tikslų pasiekimo požiūriais.	Studijų aukštojoje mokykloje kokybės vertinimas. Švietimo kokybės vadybos samprata. Aukštojo mokslo kokybės modeliai. Pagrindiniai studijų turinio kokybės kriterijai. Dalyko/modulio vertinimo sistemos ir strategijos kūrimas. Studijų turinio ir proceso tyrimai.

Studijų metodai (dėstymo ir studijavimo)

Paskaitos, diskusijos, darbas grupėse (problemų sprendimas, projektavimas, modeliavimas), individualus darbas (literatūros studijavimas, projektavimas).

Studijų pasiekimų vertinimas

Atliktų užduočių analizė, namų darbo atlikimas ir pristatymas, grįžamosios informacijos teikimas kolegoms, egzaminas.

Kaupiamojo balo sandara ir jo dedamųjų svoris

Studijų rezultatai vertinami taikant kaupiamojo balo sistemą. Galutinis pažymys (100 proc.) integruoja:
 I-as namų darbas – 30 %
 Dalyvavimas diskusijose, forumuose, reflektuojant skaitytą literatūrą – 20% Egzaminas — 50%

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Bulajeva T., Jakubė A., Lepaitė D., Teresevičienė M., Zuzevičiūtė V. (2011). Studijų

	programų atnaujinimas: kompetencijų plėtotės ir studijų siekinių vertinimo metodika. VU
2.	Bates T. (2015). Teaching in a Digital Age - http://wiki.lib.sun.ac.za/images/f/f3/Teaching-in-a-digital-age.pdf
3.	Innovating pedagogy (2019). http://www.open.ac.uk/blogs/innovating/;
4.	Studijų kryptių aprašai (2015). http://www.skvc.lt/default/lt/kokybes-uztikrinimas/krypciu-aprasai
5.	Žibėnienė G. (2014). Studijų rezultatų vertinimas: teorinis ir empirinis pagrindimas. Mokslo studija. MRU

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	LR Švietimo ir mokslo ministro Į s a k y m a s Dėl studijų kryptis sudarančių šakų sąrašo patvirtinimo 2010 m. vasario 19 d. Nr. V-222 Vilnius; http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=365785&p_query=&p_tr2=
2.	Virtual Mobility for Teachers and Students in Higher Education (2010), http://www.teacamp.eu/sites/default/files/Teacamp_pdf
3.	

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Genutė Gedvilienė	VDU	Prof.	genute.gedviliene@vdu.lt
1.	Vidmantas Tūtlys	VDU	Prof.	vidmantas.tutlys@vdu.lt

MOKSLO FILOSOFIJA IR METODOLOGIJA

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
SPK8001	6	VDU	Politikos mokslų ir diplomatijos	Socialinės ir politinės teorijos

Pavadinimas

MOKSLO FILOSOFIJA IR METODOLOGIJA

Pavadinimas anglų kalba

PHILOSOPHY OF SCIENCE AND METHODOLOGY

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	0,56 kr.
Konsultacijos	0,56 kr.
Seminarai	1,13 kr.
Individualus darbas	3,75 kr.

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso tikslas – filosofškai, kritiškai atskleisti mokslo sąvoką, jos raidą, mokslo procesą ir jo įvairovės prielaidas, nagrinėti mokslo ir filosofijos santykį ontologiniu, epistemologiniu, metodologiniu ir paradigminiu požiūriais. Tuo tikslu nagrinėjamos šiuolaikinės mokslo filosofijos temos, svarbiausios XX-XXI a. mokslo filosofijos mokyklos, dabartinės tendencijos ir polemika. Kursas plėtoja istorinį, kritinį, dialektinį, hermeneutinį, fenomenologinį, analitinį, postmodernų ir kitus požiūrius į mokslo ir filosofijos sąveikas. Būdamas iš esmės filosofinio pobūdžio, kursas atskleidžia filosofinio tyrimo prasmę ir reikšmę disertacijos rašymui. Studijų formos: paskaitos, seminarai, savarankiškas studento darbas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of the course is philosophically and critically interpret development of concept of science, process and conditions of diversity of science from epistemology, ontology, methodology, paradigmatic points of view. For the tasks topics of contemporary philosophy of science, the most important schools of philosophy of science of XX-XXI centuries and contemporary tendencies are considered. The course develops historical, critical, dialectics, hermeneutics, phenomenological, analytical, postmodern and other approaches to the interrelations of philosophy and science. The main specificity of the course is emphasizes of phenomenological and negative dialectics approaches and development of contemporary forms of fallibilism. The course is essentially philosophical and explains sense and significance of philosophical research for the development of dissertation project. Teaching methods: lectures, seminars, individual work.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Kursas padeda plėtoti metateorines idėjas apie tyrimo projektą, suvokti abipusius ryšius tarp konkrečių tyrimų metodų, pagrindinės metodologijos ir fundamentinių epistemologinių klausimų. Skirtingų paradigmu įsisavinimas skatina kritišką tyrimo ir analizės metodų pasirinkimą.

Dalyko tikslai

Kurso tikslas – filosofškai, kritiškai atskleisti mokslo sąvoką, jos raidą, mokslo procesą ir jo įvairovės prielaidas, nagrinėti mokslo ir filosofijos santykį ontologiniu, epistemologiniu, metodologiniu ir paradigminiu požiūriais.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Kursas yra sudarytas iš dviejų dalių: fenomenologinės ir negatyviosios dialektinės mokslo analizės, remiantis E. Husserlio ir jo pasekėjų teorijomis, bei Frankfurto socialinės kritikos, T. Adorno ir jų pasekėjų teorijomis. Fenomenologinėje – hermeneutinėje dalyje aptariamos šiuolaikinės pasaulio patirties ir intersubjektyvumo sąlygos, noemos ir noezės reiškiniai, transcendentalijos ir transcendencijos sampratos. Dialektinėje dalyje diskutuojama falibilizmo tema, sietina su Dueties Mito, tikslų ir idealų, visumos vaizdo, didžiojo Tikrovės pasakojimo, kritika. Abi kurso dalys skiria dėmesį: a) Šiuolaikinės ontologijos problemoms: vaizduotei, sąvokų sudarymui, komunikaciniam protui ir veiksmui, institucionalizacijos kritikai. Bus kalbama kognityvinių ir nekognityvinių procesų prieštaravimus, dėl to kylančias aporijas, sofizmus, antinomijas, paradoksus, apie dinamišką gyvenamąjį/simbolinį pasaulį; b) Šiuolaikinės epistemologijos fenomenologinės ir dialektinės problemos: mąstymo ir tyrimų, programų disciplinos, institucinės galios ir pasaulio saviveiksmingumo; c) Šiuolaikinių metodologijų kritika: metodologinio nacionalizmo kritika, metodologinio atvirumo prielaidos. Taip pat bus integruojama mokslų paradigmu kritika: atomizmo ir struktūralizmo, individualizmo, funkcionalizmo, proceso ir veiksmo, lauko ir arenos ir kitos paradigmos; diskutuojama interdisciplinariškumo privalumai, ribos ir

pavojai. Bus pateikiama filosofinė mokslo kritika ir jos ribos: esencializmo, istoricizmo, konstruktyvizmo, holizmo, partikuliarizmo, monizmo, vienareikšmiškumo ... Mokslinės verifikacijos: Occamo skustuvo, empirinė ir indukcijos, loginė ir deducijos ... Mokslinio falsifikacijos principo reikšmė: klaidos euristika, paraboliniai ir metaforiniai aiškinimo modeliai. Kurso metu bus naudojami A. Koyre, K.R. Popperio, T.Kuhno, P.Feyerabend, M. Foucault, R. Rorty, J. Rouse, E. Husserlio, M. Merleau-Ponty, T. Adono, J. Habermaso ir kitų autorių mokslo filosofijos teiginiai. Studijų metodai: seminarai, konsultacijos, individualus savarankiškas darbas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Individualaus kūrybinio darbo (pranešimo), atsižvelgiant į pasirinktą disertacinio tyrimo temą ir panaudojant mokslo filosofijos žinias, įvertinimas – 50 %, egzaminas – 50 % galutinio pažymio.

Literatūra

Hollis M. Socialinių mokslų filosofija. Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2000.
 Frankfurt School– Vol. 1 – 3. Edited by J. M. Bernstein. Taylor & Francis, 1994.
 Kah Kyung Cho. Philosophy and Science in Phenomenological Perspective. Springer Science & Business Media, 1984.
 Popper, K. (1959). The logic of scientific discovery. New York: Basic Books.
 Popper, K. (1963). Conjectures and Refutations. London: Routledge and Kegan Paul.
 Ladyman, J. (2005) Understanding Philosophy of Science. London, New York.
 Rosenberg, A. (2005) Philosophy of Science: A Contemporary Introduction. New York, London.
 Philosophy of Science: Contemporary Readings (2006). Eds. Y.Balashov, A.Rosenberg. London, New York.
 Lange, M. (ed.) (2007) Philosophy of Science: An Anthology. Malden.
 Feyerabend, P. (1993). Against Method. London: Verso.
 Popper, K.R. (2001) Rinktinė. Vilnius.
 Kuhn, T.S. (2003) Mokslo revoliucijų struktūra. Vilnius.
 Foucault, M. (1980). Power/Knowledge. New York, Random House, 1980.
 Rorty, R. (1991). Objectivity, Relativism and Truth. Philosophical Papers vol. 1. Cambridge University Press, 1991.
 Rouse, J. (2002). How Scientific Practices Matter: Reclaiming Philosophical Naturalism. Chicago: University of Chicago Press.
 Koyre, A. (1968). Metaphysics & Measurement: Essays in Scientific Revolution Harvard University Press.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Gintautas Mažeikis	VDU	prof.dr.	gintautas.mazeikis@vdu.lt
1.	Dalius Jonkus	VDU	prof.dr.	phenolt@yahoo.com